

UNA POÈTICA

SR. VÍCTOR SUNYOL COSTA

Una poètica, una reflexió, un discurs en el temps (a través del temps) i en els textos (a través dels textos); una pràctica inserida en la pràctica de l'escriptura, d'on prové i on retorna; un pràctica, o un ésser, un estat, un no-res.

Una poètica del moment, sincrònica; una poètica en un moment, en una pràctica. I també una poètica com a recorregut en el temps de tantes pràctiques i de tantes poètiques, un recorregut per la poètica sempre fent-se (fent-se completa a cada moment, no pas cercant-se).

Exposar una poètica, la poètica: com ara: rescatar del temps fragments que puguin narrar-se i narrar, present i camí. Inventar aquest camí amb fragments d'enrere, crear la història, una poètica cap al moment, que hi porti i el narri. Una poètica: camí i moment.

[1984, «nota de l'autor», *Ni amb ara prou*. Sabadell: Les edicions dels dies.]

El discurs, per naturalesa impossible, i que cal salvar – crec ara– anant més enllà –més ençà– d'ell mateix, al punt de la seva gènesi, i fent que el pseudo-discurs creat des d'allí esdevingui –perquè l'és– el vehicle més idoni –i únic– per a «dir» [...] El discurs, pels seus mateixos raonaments i les seves estructures constitutives, es desintegra en aquesta fase de pre-discurs; i aquest és el vincle més directe i més pur –menys mediatitzat– que pot constituir una lectura.

*

[1994, «Patrick Gifreu: vers un axis mundi», dins DIVERSOS AUTORS, *Esriptura i combinatòria*, Barcelona: KRTU, Generalitat de Catalunya.]

10. Cap altre camí no és possible sinó la consciència d'èsser el primer i alhora el darrer a compondre mapes amb restes de naufragis. *Un llenguatge del qual no conec ni una sola paraula, el llenguatge que fan servir les coses mudes per parlar-me.* Per a l'èsser: contra la presó, la llengua. Per a la llengua: contra la llengua, la llengua.

12. Ni provar d'aclarir la impotència o la confusió del llenguatge, sinó aprofundir(-se) en elles. Partir del llenguatge com a confusió, com a impotència, i operar amb ell. Operar per ell la cerimònia també del món. Operar en ell la pròpia cerimònia ritual.

22. [...] Contra aquest estat el poeta no hi oposa cap puresa sota campana de vidre, sinó que dient-lo de l'única manera possible (el text políglota, mestís i protèsic) el descarna i remet contra ell la pròpia força. [...]

27. Diu Gifreu que diu Maïakovski que només es pot conèixer una llengua destruint-la. Diu la llengua que diu Gifreu que només es pot reconèixer una llengua reconstruint-la. Diu la llengua que diu el discurs que la llengua només pot ser en el suïcidi. Diu el discurs que diu l'èsser que el discurs només es pot reconèixer destruint-se. Diu l'èsser que diu...

30. [...] El poeta, que sap que totes les llengües són estrangeres, sap també que l'única pàtria possible és la llengua, *el real impossible.* [...]

*

[1994, Solapa-presentació per a *Articles, pròlegs, discursos i altres escrits*, Barcelona: Eumo; Cafè Central, 1994.]

[El poeta no passeja per jardins, escala difícils parets sense via.
El poeta no segueix camí, a cada passa l'inventa i l'oblida]
Copiant dels llibres:
Si res no representa,
si el real és, de fet, la metàfora,
si la paraula dita és qui crea,
si allò creat desapareix en ser dit,
si des de sempre només hi ha hagut verb,
si la paraula vera és la d'abans de la paraula,
si en l'acció creadora la paraula vela, revela,
si la paraula no il·lumina, sinó que (es) reflecteix,
si dir és crear un àmbit del qual poder parlar a partir de
l'inexplicable,
si la paraula no és dita, si només és,
si el verb *dir* és en tot intransitiu,
si dir és parlar d'allò que parla del que no es pot parlar,
si només en l'autorepresentació pot haver-hi presentació,
si només en la presentació pot haver-hi representació,
si $n=n\pm 1$.
Si el límit, la fondària, és la superfície, és el llenguatge,
si escriure comença en passar el límit darrer,
si només es pot arribar al lloc partint d'ell cap al jo,
si la paraula és l'acte de conèixer, procés,
si conèixer, escriure, és maldar per l'impossible,
si l'escriptura només existeix en el desig que existeixi,
si per escriure, conèixer, només hi ha la paraula, l'eco,
si dir és construir objecte, espai i dictat, construir-se,
si dir mai no és,
si la paraula no és dita, si només era,
si dir és només tornar la paraula al silenci origen,
si conèixer, escriure, és només un instant entre silencis eterns,
si escriure, conèixer, és només registre d'un instant inexistent.
Si...

*

[1995, «Notes (biogràfiques)» a *Moment*, dins *Moment (poesia, 1982-1986)*, Lleida: Pagès, 1995.]

[...]La inquietud i la recerca –personal i francitradadora– en allò que en diem problemes del llenguatge queden explícites en el gruix de cites a l'encapçalament de *Ni amb ara prou*, que en recullen alguns aspectes. En aquest text, l'operació creadora, conscient de la naturalesa de la llengua, pretén obrir el llenguatge –i obrir-se en ell– (per així obrir el món) establint noves vies a les possibilitats d'expressió, noves vies per a l'existència del dir, del discurs. Un dir des de la convicció que l'obra només diu que és, que el sentit dels mots són els mots, i que només representant-se ell mateix el llenguatge pot representar les coses. I mitjançant aquest tractament de la llengua, voler expressar el real abans que fos pres pel llenguatge. Se cerquen noves vies (naturalment, com totes, sempre provisionals i particulars) i que, com totes, aboquen a la impossibilitat.[...]

[...] Portar el llenguatge als límits (límits que a ell mateix se li fan marcar) esdevé fonamental; el límit és l'únic àmbit de creació del text (i de coneixement del text i de l'autor; i, doncs, del lector.[...]

[...] el precari refugi del nòmada com a imatge del llenguatge: lloc sempre provisor, establert i definit cada jornada per ell mateix i el seu ús, virtual recer sovint sense murs ni aixopluc, que resguarda perquè així ho ha convingut i així ho creu la caravana, tot i que cada viatger sap de la seva fragilitat, de la seva inutilitat com a bastió de defensa contra els vents, el sol, la sorra, els dies; cada un sap de la incapacitat per a la seva missió essencial. Així, el llenguatge. I de la mateixa manera els caravanserralls d'obra, i rics, a les ciutats i a les rutes de gran trànsit.[...]

[...] Com aquell genet que inconscientment l'atravessà [el Llac de Constança] al galop creient-se en terra ferma (l'única manera de parlar, d'escriure?) [...]

*

[1997, «Sobre (i sota) la tradició», dins, DIVERSOS AUTORS, *Les tradicions literàries*, Barcelona: ACEC, 1997.]

si Nietzsche es demana «qui parla», Mallarmè dona la resposta: qui parla és la parla mateixa, no el seu sentit sinó el seu ésser. [...]

Per un cantó, la crisi del llenguatge; i, per l'altre, l'essència poètica de la pròpia llengua en l'escriptura, en els referents i en la representació.[...]

Per un cantó, la paraula creadora, engendradora, mítica — original i autònoma—; i per l'altre la consciència i la tasca del qui l'ha triada com a eina i senyora.[...]

[...] La primera mostra que l'única frase que Kaspar sap pronunciar, el seu llenguatge en definitiva, constitueix tot el seu discurs, el seu món referencial, i és absolutament extern i incompatible amb el llenguatge dels altres (Ja feia temps que havia après que tots els llenguatges són particulars).

[...] Perquè el punt de partida sempre és el mateix: la impossibilitat de dir, i el d'arribada també: arribar a dir, arribar a assajar-ho, per tal d'arribar cada vegada, en cada mot, a un cul-de-sac, al carreró sense sortida que defineix la pràctica literària (l'única que em pot satisfer).

[...]

*

[1997, «L'eix secret (Roda–Vic / Vic–Roda) –Fragments d'una correspondència imaginada–», dins: *Lletra de Canvi*, n. 43]

El mut és el qui parla. L'únic que realment parla, ja que ha assumit de ple la seva mudesa, la mudesa essencial del llenguatge. I és a partir d'aquí que pot dir. Si els mots amaguen el real, el mut el té. Si el real només és en els mots, el mut és qui més a prop està de dir-lo realment, ja que s'ha alliberat del continent. El mut és el qui parla. El mut és el poeta; és qui mostra l'essència del llenguatge.[...]

*

[1999, Víctor SUNYOL, *Quadern de Bosc*, València: 3i4.]

I

Obrir l'escriure
fins a quina ferida
—del text, de l'ànima—?

II

Fins a l'arrel de la ferida
(fins al pa).
Escreuixit.
Mai el silenci,
al bell mig del silenci.
Al cor del text,
al cos de cor.

III

Mai al silenci;
al bell mig del silenci.
L'arrel més fonda.
Al cor de la ferida,
al cor de la paraula.

*

[2000, «Ni gosar enllà (després de *in nuce*)», dins, A. CLAPÉS, *In nuce*, Barcelona: Proa.]

*Sostenir-se en el condicional —el llac glaçat—. Recórrer-lo.
Només ser-hi. Cap arribar.*

*Ser en el condicional. No damunt l'aigua glaçada: damunt
l'aigua en il·lusió de glaç. Damunt l'ombra de l'aigua.*

—o el silenci—

Ser en el condicional, la sola certa.

Romandre-hi. Només romandre.

Saber-lo lloc del ser. L'únic possible. I que ser és només
estar —la pedra—. L'estar de la pedra.

—des del silenci—

Gosar no pensar l'enllà o el després.

Saber que enllà i després reclamen temps i fer. Que ni temps
ni fer no habiten condició.

Ni temps ni fer. Ja ni ser. Només transcórrer. Amb les
coses.

—pel silenci—

Deixar passar, i passar amb el pas que ens porta.

Ni gosar enllà.

(Ni esperar)

—l'aire de sobre la duna—

*

[2002, Iuxta, dins *Stabat*]

I

La poesia, sempre enfront del cadàver que és la llengua, en el qual no pot ni vol reconèixer-se, i amb el convenciment que se n'ha d'allunyar tant com li sigui possible i recercar en la seva pròpia pràctica un llenguatge veritable, viu i vàlid. I etern.

III

Dolor pel neguit d'haver d'abandonar una casa que es creia pròpia, una casa enrunada i inhabitable (però casa, al capdavant, i l'única coneguda), per anar a la recerca d'un altre territori aparentment habitable, possiblement també en ruïnes.

IV

La llengua, reconeixent-se en la seva realitat de miratge, d'inutilitat, i havent per això de desterrar el seu passat (i desterrar-se'n) i renunciar a qualsevol ésser de present o de futur.

V

En tant que només és i només pot ser allò que dissortadament és, la llengua, reconeixent-se en els seus mateixos termes com a un ésser impossible.

VI

[Vull una llengua feta de preposicions només, i de conjuncions (i potser algun adverbi). La llengua d'abans que els substantius i els mots de pretesa referència concreta vinguessin a destruir-la. Ells, el lèxic i les relacions sintàctiques que demanen, van venir a torpedinar una llengua essencial, pura, justa.

Una llengua només composada de preposicions i de conjuncions s'estableix amb una sintaxi neta, elemental, suficient, que els mateixos elements li donen i li aporten; no li calen reglamentacions externes i imposades, ni signes per a marcar-les.

Amb la irrupció de la «semàntica objectual o referencial» aquests elements primers van quedar reduïts a nexes subor-

dinants (o coordinants) i subordinats i van ser buidats de contingut.

: Retornar-los el significat ple i absolut que encara guarden, i desterrar verbs, substantius, adjectius i tota la faramalla.]

XIII

Només hi ha nemòleg, el text de ningú.

El poeta no pot voler ser aquest «nemo» parlant; (el poeta ha de) ser el llenguatge, (ha de) ser «en el llenguatge».

[Qui parla és el llenguatge mateix. Parlar : fer (deixar) que parli el llenguatge.]

XIV

El poeta no «parla de». El poeta «hi és».

XVI

[Som memòria, som llenguatge. I no altra cosa.

Volíem retrobar-nos i ser en la memòria i l'hem coneguda com és realment : miratge, falsedat.]

XIX

[La desaparició del jo en l'assumpció de la paraula poètica.]

Renunciar al jo, ja dissolt en la poesia.

[També potser reconèixer-se només en l'altre, o com a altre.]

XX

«El poeta sap que mai no arriba.»

[No es tracta de «no arribar enlloc», sinó de «no arribar».]

[No s'arriba mai a la fita. Si s'hi arriba, ja no és fita.]

No arribar mai.

XXI

No esperar res.

[El poeta no ha d'esperar res, no ha de voler res.]

[No esperar res, ni tan sols de cap mena de poètica.]

[...]

Sr. Lluís Solà i Dr. Francesc Codina.